

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Esposeul contelui Czernin.

(Urmare).

Condusă de un grup de politicieni, cari sigur că nu au reprezentat voința majorității țării, Italia a trecut la dușmanii noștri deja în ziua, în care și-a pronunțat neutralitatea. Prin aceasta a săvârșit tradare nu numai formală față de noi, prin neîmplinirea datorințelor de aliată, stabilite în contract, ci și materială, prin însemnatele foloase politice și militare, cari s'au născut de aici pe seama contrariilor noștri. Niciunde nu a fost recunoscut mai sincer și mai cu cinism acest lucru, ca în Italia însăși, unde pentru înfrumșetarea prestațiilor inferioare și a eșecurilor proprii, se face provocare față de actualii aliați la serviciul pe care l-a făcut acestora Italia, încă în primul an de război, prin neutralitatea ei. Ca recunoștință pentru această politică de neutralitate, va primi Italia în zilele acestea, în cari i se sigilează soartea, ajutor militar dela aliații ei, pentruca armata italiană să fie salvată de perire. Tradarea săvârșită față de noi, Italia a plătit-o scump. În locul înaintării așteptate și grabnice spre Viena, armata italiană a trebuit să-și jertfească soldații în atacuri zadarnice, date asupra liniilor de apărare a țării noastre, în unsprezece lupte grele, cu sutele de mii. Nu spun prea mult când afirm, că aceste unsprezece lupte dela Isonzo stau fără păreche în istoria tuturor războaielor. Aceea ce au prestat trupele noastre ca vitejie și ca curaj legat de jertfe, pentru a opri în loc preputerea multiplă, e fără exemplu. După doi ani de cea mai genială conducere și de cele mai mari opintiri, a sosit în fine momentul, când s'a făcut armatei noastre cu puțință, ca în unire cu trupele germane să înceapă ofensiva. Sub conducerea iubitelui nostru monarh au spart aliații zidul de fier al italienilor, au cucerit poziție după poziție și au alergat dela învingere la învingere. Teritorii estinse și productive de ale Italiei se află acum în mâinile noastre, ca amanet prețios pentru vremea pertractărilor de pace. Astfel stă astăzi poporul italian, condus pe căi greșite, în fața prăbușirii ideii iredentiste și a speranțelor imperialiste, cu cari a fost îmbătat.

Dela moartea regelui Carol al României, din toamna anului 1914, istoria României e istoria tradării continue. Din momentul acela nu mai încăpea nici o îndoială, că România caută numai ocaziunea, pentru a ataca pe la spate pe aliații ei. Politica română din anii 1915—1916 o caracterizează de o parte râvna de a ajunge în posesiunea unei țări de coroană a Austriei și a mai multor comitate din Ungaria, iar de altă parte dorința, de a întreprinde experimentul războinic cu risicul cel mai mic posibil.

În acești doi ani, încercările de stoarcere n'au lipsit la guvernul ro-

mân. De repetiteori s'au apropiat de noi cu pretensiunea, ca să ne cumpărăm ulterioara neutralitate a României cu cedarea de teritorii austriace și ungare. Împlinirea acestei presupunerii indiscutabile și totdeauna respinse din partea noastră, n'ar fi dus la scop, pentrucă guvernul român și după un astfel de câștig de teritoriu, mai târziu totuși ni-ar fi declarat război, dacă i s'ar fi părut, că situația e favorabilă pentru ea, pentruca astfel să câștige și mai mult. Guvernul lui Brătianu n'a fost niciodată un compaciscent, cu care ar fi fost posibilă legarea unui contract cinstit.

Când diplomația puterilor centrale a văzut, că sunt eshauriate toate posibilitățile de a fi oprită România în procedarea ei sinucigașă și trădătoare, a trebuit să se mărginească la avizarea competențelor factori militari, că e apropiată izbucnirea războiului român. Astfel s'a dat puterilor luptătoare aliate posibilitatea de a se concentra din vreme la frontierele Dobrogei, ca să execute primele lovituri nimicitoare asupra României. Motive de ordin tehnic militar n'au permis, durere, ca să se ia tot așa de grabnic măsuri contrare și la nord, astfel, că invasiunea română în comitatele dela graniță n'a putut să fie evitată. Dar în curând au intrat trupele aliate și aci în luptă, câștigându-și la Brașov și Sibiu frunze neperitoare de glorie, în cununa de lauri a armatelor învingătoare.

Guvernul român a trăit firește până în momentul din urmă în ameteala, că i-a succes să seducă diplomația puterilor centrale și să atace un contrar nepregătit. Groznică, dar dreaptă a fost soartea, cu care a fost pedepsită tradarea română. Decizătoare pentru această atitudine de tradare a guvernelor din Italia și România a fost, atât la Roma, cât și la București, împrejurarea, că antanta atât de darnică în promiterea de teritorii străine, a pus în vedere ambelor state remuneratie bogată, în formă de teritorii estinse, luate din monarhie. Speranțele legate de această remunerare s'au nimicit. Dar și în Sârbia și în Muntenegru își va pune populațiunea întrebarea, dacă dinastiile și guvernele lor au fost bine sfătuite atunci, când sub influența antantei au început lupta cu noi și cu gruparea noastră? Un șir întreg de înșelări amare a fost urmarea acestei politici.

La jertfele antantei din peninsula balcanică aparține și un stat, care voea să-și păstreze neutralitatea cu stricteță, și care pentru aceasta e pe cale să fie sugrumat din punct de vedere politic, militar, maritim, economic și financiar, ba chiar și cu privire la dinastie, în măsură tot mai crescândă, din partea antantei, care zadarnic luptă pentru libertatea popoarelor mici, și anume, cu ajutorul unui patriot, alunecat pe căi greșite. Compătimirea tuturor celor cu sentimente cu adevărat morale e îndrep-

tată spre Grecia, căreia în fața tribunalului judecătoresc al istoriei nu i se va putea dovedi nici o vină pentru soartea ei.

În Albania, care cu excepția părții ei dela sud, e ocupată de noi, căutăm, în continuarea consecventă a politicii noastre, să deșteptăm sentimentul aparținerii la olaltă a națiunii și a statului, și să creem bazele pentru administrarea proprie și pentru progresul cultural al țării. E o dovadă despre simțul sănătos politic al poporului alban, că acesta recunoaște tot mai mult valoarea promovării intereselor proprii prin monarhie, ridicându-se din mijlocul său dorința de a se alipi de noi în viitor.

Reasumând pot să spun deci, că antanta a prezentat popoarelor din Balcani mult lăudata prudentă și desinteresare a politicii ei și afirmativa strășnicie a mijloacelor ei de putere, într-o formă atât de plastică, încât nici munca cea mai eficace de lămurire din partea noastră nu o putea face aceasta mai bine.

Rezultatele obținute de puterile centrale la frontul rusesc și cari au dus la ocuparea de teritorii polone, stăpânite de Rusia, au făcut cu puțință, ca puterile centrale să iee o hotărâre de importanță istorică: *reînființarea regatului polon*. Eliberată din subjugarea rusă și chemată la viață proprie de stat, Polonia, ca regat, va avea să împlinească o mare misiune, ca sentinela împinsă înainte a culturii vestice. Sub durata războiului și în vederea, că frontul dușman e apropiat, edificarea statului polon se poate face numai încet și pas de pas. Înstituirea unui consiliu provisoriu de stat, precum și măsurile luate pentru înființarea unei armate polone, și în consecință, crearea unui consiliu de regentă, înzestrat cu cele mai largi plenitudini, a cărui lucrare primă este constituirea unui ministeriu polon, sunt tot atâtea pași decizători pe calea aceasta, după cari, în măsura dezvoltării lucrurilor, vor urma și alții. Cu actul de mare importanță și desinteresat din 5 Noembrie 1916 și cu statutul constituțional, clădit pe acesta, din 12 Septembrie 1917, au realizat puterile centrale o dorință, care de decenii dormita în sufletul poporului polon și după eliberarea de sub domina rusă să aștepta să fie împlinită.

Pe când alte puteri n'au făcut poporului polon decât promisiuni, după cari n'a urmat niciodată realizarea: Austro Ungaria și Germania au pus *faptele* în locul vorbelor, — eliberarea Poloniei rusești prin armele lor victorioase și reînființarea ca stat a regatului polon! Când vor cădea la legarea păcii pedecile cari stau încă astăzi în calea participării la deplina independență, *va putea Polonia să decidă singură asupra viitorului ei ca stat*. Că după înclinările ei și după interesele ei, încotro va gravita, nu formează pentru noi nici o îndoială.

(Va urma).

Rolul și chemarea preotului român în armată,

de Ioan Dăncilă, preot campestru ort. român.

VIII.

Inchipuiți-vă starea sufletească a ostașului rămas în viață. Ce credeți, este el vesel și bucuros că a scăpat? Numai în parte simțește el aceasta bucurie, pe care o întunecă privilegiu tristă din care a eșit. Văzându-și camaradul ce sta eri la dreapta lui, în linia de apărare, mort, asemenea și pe cel din stânga lui nimicit, fără să se poată apăra, fantoma și groaza morții i se sălășluște în suflet, cugetându-se la ziua de mâine, la urmările luptei de mâine, când poate și pe el furiosul vifor îl va răpi cu sine.

Caută-l și cercetează-l, părinte și duhovnice, pe unul ca acesta în momentul, când cugetele lui sinistre, împingându-l până la marginea disperării și a pierderii nădejzii în ajutorul ceresc, voesc să-l nimicească. Atinge-i umărul în acest moment cu mâna blândă, deșteaptă-l din somn și prin suferința purtate redă și nădejdea sufletească perdută și restabilește întreaga lui ființă. Mulți îți vor plânge cu hohot, influențat fiind sufletul lor de nervii iritați, și trupul lor trudit fiind. Tu fi în să tare și nu-l lăsa pe acest frate al tău singur, până-ce nu te-ai convins, că nădejdea în Dumnezeu și într-o soartă mai bună i-a învins frica și disperarea.

Când la finea luptelor apoi, batalioanele decimate se adună iarăși la un loc, datorința noastră este să dăm cuvenita atențiune memoriei celor răposați și laudă prin sfinte slujbe Tatălui ceresc pentru paza trimisă celor rămași în viață.

Am arătat miezul activității și al rolului preotului de pe câmpul de luptă, semnalând în liniamente generale locul și timpul, unde prin puterea cuvântului preotul campestru își eserciează chemarea de apostol devotat datorinții ce i-o impune timpul și împrejurările de azi. Dar precum credința fără fapte bune nimica nu este, tot așa nici cuvântul nostru nu-și va aduce roadele sale, dacă nu vom dovedi și prin fapte și exemple, că ceea ce spunem și cerem dela alții, izvorește din convingerea noastră, și că nu numai cu buzele spunem ceea ce simțim și credem, ci o și dovedim prin fapte. Dovada cuvântului este fapta. Prin exemplul dat își va mărturisii deci preotul și va învedera adevărul spuselor sale înaintea soldaților.

Forma în care dăm prin persoana noastră exemplu viu și de urmat ostașului este indiferentă și ea depinde dela împrejurări. Vorba e, să fac însumi ceea ce pretind dela semenul meu. Când mă va vedea el în ploaie sau în tină, zgriburând alături cu el, când va observa, cum în tranșeele cele mai periculoase umblu fără frică față de glonțul dușmanului, când va vedea, că trăiesc și stau într-o cavernă egală cu a lui, unde de pe

